

مرکز داوری اتاق ایران

Arbitration Center of Iran Chamber (ACIC)

تهران، خیابان طالقانی، شماره ۲۵۴ - مرکز داوری اتاق ایران

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۶۷۱

تلفنخانه: ۸۸۴۶۰۳۱-۹

تلفن مستقیم: ۸۸۴۶۰۴۸

نمبر: ۸۸۱۰۵۴۵

info@arbitration.ir
www.arbitration.ir

قواعد داوری

دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده

مقدمه و تعاریف^۱

قواعد دیوان داوری که ذیلاً درج می گردد، به ترتیب زیر تدوین شده است:

اول- در مورد هر ماده، متن قواعد داوری آنسیترال درج گردیده است.

دوم- در مورد هر ماده، متن هر اصلاحی که دیوان داوری در قواعد آنسیترال به عمل آورده، درج شده است. این گونه اصلاحات در چارچوب بیانیه های الجزایر و به ویژه مطابق با مفاد بند ۲ ماده سوم بیانیه حل و فصل دعاوی صورت گرفته است.

سوم- برای آنکه معین شود دیوان، قواعد اصلاح شده داوری آنسیترال را چگونه اجرا یا تفسیر خواهد کرد، تبصره هایی بر مواد مختلف افزوده شده است.

قواعد دیوان داوری حاوی قواعد آنسیترال و دستوالعملهای اداری ۱ و ۲ و ۳ و ۴ است که قبلاً توسط دیوان صادر شده و در هر یک از آنها اصلاحاتی به عمل آمده است.

تعاریف زیر در مورد قواعد دیوان داوری به کار می رود:

الف- منظر از «بیانیه های الجزایر» عبارت است از دو بیانیه مورخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) دولت جمهوری دمکراتیک و مردمی الجزایر.

ب- منظور از «دیوان داوری» دیوان عمومی یا هر یک از شعب دیوان است؛ بسته به اینکه کدامیک از آنها عهده دار رسیدگی به پرونده یا موضوع خاصی باشد.

ج- «طرف داوری» در هر پرونده خاص، به طرف یا طرفهایی که (به عنوان خواهان) تقاضای داوری نموده و یا به طرف یا طرفهای دیگر (به عنوان خوانده) اطلاق می شود. اصطلاح «طرف داوری» شامل

---

^۱ . قواعد و آئین رسیدگی دیوان داوری مقتبس از قواعد داوری مصوب ۱۹۷۶ کمیسیون حقوق تجارت بین الملل (سازمان ملل متحد) موسوم به آنسیترال است که برحسب مفاد و شرایط بیانیه های الجزایر و اقتضات آن اصلاح و تطبیق شده و به تصویب دیوان داوری رسیده و اجرا شده است. به هر حال این بخش «مقدمه و تعاریف» جزو مقررات آنسیترال مصوب سازمان ملل نیست و صرفاً بنا به ضرورت و مقتضیات بیانیه های الجزایر تهیه شده و به تصویب دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده رسیده است.

- دولتین هم می گردد و این امر موقعی مصداق می یابد که یکی از دو دولت، خواهان یا خواننده بوده و یا اینکه طبق بیانیه های الجزایر، اختلاف یا موضوعی را به دیوان داوری ارجاع کند.
- د- منظور از «شعبه» عبارت از یک هیئت سه نفری است که ریاست دیوان به موجب اختیارات ناشی از بند ۱ ماده سوم بیانیه حل و فصل دعاوی، از بین اعضای نه گانه دیوان عمومی تشکیل می دهد.
- ه- منظور از «بیانیه حل و فصل دعاوی» عبارت است از «بیانیه» مورخ ۱۰ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) «دولت جمهوری دمکراتیک و مردمی الجزایر درباره حل و فصل دعاوی دولت ایالات متحده آمریکا و دولت جمهوری اسلامی ایران».
- و- منظور از «دیوان عمومی» دیوان ۹ نفره است.
- ز- واژه «عضو» در قواعد دیوان داوری به همان معنی «داور» در قواعد آنستیرال است.
- ح- واژه های «تبعه»، «ایران» و «ایالات متحده» دارای همان معانی است که در ماده هفتم بیانیه حل و فصل دعاوی تعریف شده است.
- ط- منظور از «رئیس»، رئیس دیوان داوری است.
- ی- منظور از «داور رئیس» یا «عضو رئیس»، برحسب مورد، عبارت است از رئیس دیوان یا رئیس شعبه.
- ک- واژه «رئیس دفتر» به معنی رئیس دفتر دیوان داوری است که شامل قائم مقام یا هر شخص دیگری است که از طرف رئیس دفتر، یا رئیس دیوان عمومی اختیار انجام وظایف محوله به رئیس دفتر به وی تفویض می شود.
- ل- واژه «دبیر کل» به معنی دبیر کل دیوان داوری است که شامل قائم مقام یا هر شخص دیگری است که از طرف دبیر کل، رئیس دیوان، یا دیوان عمومی اختیار انجام وظایف محوله به دبیر کل به وی تفویض می شود.
- م- منظور از «دیوان» دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده است که در چارچوب و به موجب بیانیه های الجزایر ایجاد شده است.
- ن- منظور از «قواعد دیوان» قواعد حاضر است. این قواعد ممکن است گهگاه از طرف دیوان عمومی و یا دولتین اصلاح یا تکمیل گردد.
- س- منظور از «دولتین» عبارت است از دولت جمهوری اسلامی ایرنا و دولت ایالات متحده آمریکا.
- ع- منظور از «قواعد داوری آنستیرال» یا «قواعد آنستیرال» قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین المللی سازمان ملل، موضوع قطعنامه شماره ۳۱/۹۸ مصوب ۱۵ دسامبر ۱۹۷۶ (۲۴ آذر ماه ۱۳۵۵) مجمع عمومی سازمان ملل می باشد.

بخش اول - قواعد مقدماتی

ماده ۱- دامنه شمول

متن قاعده آنسیترال

ماده ۱

۱- هرگاه طرفین قراردادی کتباً موافقت کرده باشند که اختلافات ناشی از آن قرارداد را طبق قواعد داوری آنسیترال به داوری ارجاع نمایند، اختلافات مزبور طبق این قواعد و هر نوع اصلاحی که با توافق کتبی طرفین در قواعد مزبور به عمل آید، حل و فصل خواهد شد.

۲- این قواعد بر داوری حاکم خواهد بود مگر در مواردی که هر یک از آنها با مقررات قانون ناظر بر داوری در تعارض بوده و طرفین نتوانند از آن مقررات عدول نمایند، که در این صورت همان مقررات مجری خواهد بود.

بند ۱- ماده ۱ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می گردد:

۱- در چارچوب بیانیه های الجزایر، طرح دعوی در دیوان داوری و نحوه رسیدگی به آن تابع قواعد ذیل است که امکان دارد توسط دیوان عمومی یا دولتین اصلاح شود.

۲- بند ۲ ماده ۱ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

۳- آنچه در زیر آمده است به عنوان بند ۳ به ماده ۱ قواعد آنسیترال افزوده می شود: «۳- بیانیه حل و فصل دعوی در حکم موافقت ایران و ایالات متحده اصالتاً از جانب خود و وکالتاً از جانب اتباعشان است که در چارچوب بیانیه های الجزایر و طبق قواعد دیوان، داوری را می پذیرند».

ماده ۲- اطلاعیه، احتساب مدت

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲

۱- در این قواعد هرگونه اطلاعیه، از جمله ابلاغیه، مراسله یا پیشنهاد در صورتی دریافت شده محسوب می شود که عملاً به مخاطب و یا به نشانی محل سکونت دائمی یا محل کار و یا به نشانی پستی وی تحویل شود. و چنانچه نتوان پس از جستجوی لازم هیچ یک از نشانیهای مزبور را یافت، اطلاعیه باید به نشانی آخرین محل سکونت یا محل کار گیرنده ارسال گردد. اطلاعیه در تاریخی دریافت شده محسوب می گردد که به شرح مذکور در فوق تحویل شود.

۲- به موجب این قواعد، محاسبه مدت از بعد روز دریافت اطلاعیه، ابلاغیه، مراسله یا پیشنهاد آغاز خواهد شد. هرگاه آخرین روز مدت مزبور، در محل اقامت و یا محل کار گیرنده اطلاعیه تعطیل رسمی یا روز غیر اداری باشد، در آن صورت مدت مزبور تا اولین روز اداری متعاقب آن تمدید خواهد شد. مدت مزبور شامل تعطیلات رسمی یا روزهای غیراداری واقع در طول این مدت نیز خواهد بود.

ماده ۲ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح شود:

۱- کلیه اسناد و مدارک باید در دیوان به ثبت رسد. ثبت اسناد و مدارک در دیوان هنگامی انجام شده محسوب می گردد که عملاً توسط رئیس دفتر دیوان دریافت شود.

۲- کلیه اسناد و مدارک مربوط به پرونده ای خاص باید به وسیله نمایندگان رابط به کلیه طرفهای داوری همان پرونده ابلاغ شود. رئیس دفتر باید فوراً نسخ اسناد و مدارک مزبور را به دفاتر هر یک از دو نماینده رابط در لاهه تحویل دهد و به استثنای نماینده رابطی که اسناد را به ثبت رسانده است. هر یک از نمایندگان مزبور مسئول خواهد بود یک نسخه از اسناد مدارک مورد نظر را به هر یک از طرفهای داوری در کشور خود و یا به نماینده ای که توسط هر طرف داوری جهت دریافت مدارک از جانب وی تعیین گردیده است، ارسال نماید.

۳- ثبت اسناد و مدارک نزد دیوان در حکم ابلاغ آن به کلیه طرفهای دیگر داوری در پرونده محسوب شده و دریافت آن توسط نماینده رابط دولت مربوط، به منزله دریافت آن توسط طرفهای داوری خواهد بود.

۴- با وجود تعیین نحوه ابلاغ در بندهای ۱ تا ۳ ماده ۲، هرگاه دیوان داوری در مورد خاصی اجازه دهد، مدارک کتبی را می توان از طریق تحویل مستقیم به نماینده طرف داوری طی جلسه استماع مقدماتی پرونده ابلاغ نمود. در این صورت دبیرکل باید سابقه چنین ابلاغی را که خود امضا خواهد کرد، نگاه دارد. نسخه ای از هر یک از اسنادی که بدین طریق ابلاغ می شوند همراه با سابقه این ابلاغ پس از جلسه استماع یا استماع مقدماتی که طی آن چنین ابلاغی صورت گرفته است، توسط دبیرکل به رئیس دفتر دیوان تحویل خواهد شد.

۵- رئیس دفتر دیوان می تواند از قبول هر سند و مدرکی که طی مدت مقرر دریافت نگردیده و یا منطبق با بیانیه های الجزایر و یا قواعد دیوان داوری نباشد، امتناع ورزد. چنانچه امتناع رئیس دفتر دیوان از دریافت اسناد ظرف سی روز پس از ابلاغ امتناع، مورد اعتراض یکی از طرفهای داوری قرار گیرد، موضوع توسط دیوان داوری بررسی خواهد شد.

تبصره های ماده ۲

۱- به موجب این قواعد، محاسبه مدت از بعد از روز دریافت اسناد و مدارک آغاز خواهد شد. هرگاه آخرین روز مدت مزبور در مقر دیوان داوری تعطیل رسمی یا روز غیراداری باشد، در آن صورت مدت مزبور تا اولین روز اداری متعاقب آن تمدید خواهد شد. مدت مزبور شامل تعطیلات رسمی یا روزهای غیر اداری واقع در طول این مدت نیز خواهد بود. فهرستی از این روزها توسط دبیرکل منتشر خواهد شد.

۲- بیست نسخه از کلیه اسناد و مدارک باید نزد رئیس دفتر دیوان ثبت گردد مگر اینکه دیوان داوری تعداد کمتری را تعیین نماید. هرگاه در پرونده ای تعداد طرفهای داوری از دو تجاوز نماید، به تعداد کافی نسخه اضافی به ثبت خواهد رسید تا ابلاغ به کلیه طرفهای داوری پرونده میسر گردد. به علاوه دیوان داوری یا رئیس دفتر همواره می تواند طرف ثبت کننده اسناد و مدارک را به تسلیم نسخ اضافی ملزم نماید.

۳- ضmann و مدارک کتبی، غیر از آنچه که پیوست دادخواستها و دفاعیه ها است باید به تعداد و به نحوی تسلیم گردد که دیوان داوری در هر مورد براساس ماهیت و حجم مدارک کتبی مورد نظر و یا براساس شرایط ذیربط دیگر تعیین می نماید.

۴- رئیس دفتر باید به مجرد ثبت هر سند، تاریخ دریافت را روی کلیه نسخ قید کرده و به طرف ثبت کننده سند، رسید بدهد. در کلیه مواردی که رئیس دفتر دیوان ملزم به تحویل نسخ به نمایندگان رابط باشد، رسید کتبی تحویل اسناد را از آنان دریافت خواهد داشت. رسید مزبور جهت واریسی و نسخه برداری طرفهای داوری در پرونده مربوط نگاهداری خواهد شد.

۵- کلیه اسناد و مدارکی که نزد رئیس دفتر دیوان به ثبت می رسد، باید روی کاغذهایی به ابعاد ۱۱ × ۸۱/۲ اینچ و یا روی کاغذ ۴-آ (۲۹۱/۲ × ۲۱ سانتیمتر) و یا روی کاغذی که از ۴-آ بزرگتر نباشد، تسلیم گردد. هرگاه به راحتی نتوان ضمیمه یا سایر مدارک کتبی را روی کاغذهایی که از ۴-آ بزرگتر نباشد تکثیر نمود، در این صورت مدارک مزبور باید به اندازه کاغذ ۴-آ تا شود مگر آنکه رئیس دفتر تحت شرایط خاصی ترتیب دیگر مقرر دارد.

۶- رئیس دفتر دیوان به مجرد ثبت دادخواست باید شماره پرونده ای به آن اختصاص دهد و پرونده را به دیوان عمومی و یا از طریق قرعه به یکی از شعب ارجاع نماید. از آن پس، کیله اسنادی که در پرونده به ثبت می رسند و از جمله حکم عنوانی خواهند داشت که در آن اطلاعات زیر آمده است:

(الف) اسامی طرفهای دعوی

(ب) شماره پرونده ای که رئیس دفتر دیوان تعیین کرده

(ج) شماره شعبه ای که عهده دار رسیدگی به پرونده است؛ در غیر این صورت «دیوان عمومی» در عنوان ذکر خواهد شد.

۷- حداقل دو نسخه انگلیسی و دو نسخه فارسی اسناد مذکور در تبصره ۳ ماده ۱۷ که در دیوان داوری به ثبت می رسد، باید توسط طرف داوری که آنها را تسلیم می نماید و یا نماینده امضای بالید شده باشد. ضمائم و پیوستهای اسناد احتیاج به امضا ندارند. چنانچه سندی بدون امضا تسلیم گردد، جهت ثبت پذیرفته خواهد شد؛ لیکن مراتب فوراً به اطلاع طرف ثبت کننده رسیده و وی ملزم خواهد گردید که دو نسخه به هر دو زبان را که دارای امضای بالید باشد، تسلیم نماید.

متن قاعده آنسیترال

ماده ۳-

۱- طرفی که به داوری رجوع می کند (و از این پس «خواهان» نامیده می شود) باید به طرف دیگر (که از این پس «خوانده» نامیده می شود) اطلاعیه داوری ارسال دارد.

۲- جریان داوری از تاریخی آغاز شده محسوب می شود که خوانده، اطلاعیه داوری را دریافت کند.

۳- اطلاعیه نصب داوری باید نکات زیر را در برداشته باشد:

الف- درخواست ارجاع به داوری

ب- نام نشانی طرفها

ج- اشاره به قید داوری و یا موافقتنامه جداگانه داوری مورد استناد.

د- اشاره به قراردادی که بروز اختلاف ناشی از آن و یا در ارتباط با آن است.

ه- ماهیت کلی ادعا و تعیین مبلغ مورد نظر در صورت وجود.

و- خواسته دعوی.

ز- پیشنهاد تعداد داوران (یعنی یک یا سه نفر)، در صورتیکه طرفین قبلاً در آن باره توافق نکرده باشند.

۴- اطلاعیه داوری همچنین می تواند متضمن نکات زیر باشد:

الف- پیشنهاداتی در مورد نصب داور واحد و مقام منصوب کننده ای که در بند ۱ ماده ۶ بدان اشاره شده است.

ب- اطلاعیه داور که در ماده ۷ بدان اشاره شده است.

ج- دادخواست که در ماده ۱۸ بدان اشاره شده است.

اطلاعیه داوری موضوع ماده ۳ آنسیترال ضروری نیست.

ماده ۴- نمایندگی و دستیاری

متن قاعده آنستیرال

ماده ۴

طرفها می توانند کسانی را به عنوان نماینده یا دستیار خود انتخاب کنند. نام و نشانی افراد مزبور باید کتباً به اطلاع طرف دیگر برسد. در این اطلاعیه ها باید مشخص شود که این افراد به عنوان نماینده منصوب می شوند یا به عنوان دستیار.

ماده ۴ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره های ماده ۴

۱- اصطلاح «طرفها» به طوری که در ماده ۴ قواعد آنستیرال به کار رفته است، به طرفهای داوری اطلاق می شود.

۲- در هر پرونده خاص، هر یک از دولتین می تواند علاوه بر نمایندگان رابط، نمایندگانی را منصوب کند و هر یک از سایر طرفهای داوری نیز می تواند نمایندگانی را تعیین کند. نماینده ای که بدین ترتیب منصوب می شود، علی القاعده مجاز است که در دیوان داوری در مورد کلیه جنبه های پرونده از جانب طرف نصب کننده اقدام نماید و اقدامات وی برای طرف نصب کننده الزام آور خواهد بود. نماینده ملزم به داشتن پروانه و کالت نیست. طرفهایی که نماینده ای منصوب می کنند باید طبق فرمی که رئیس دفتر دیوان مقرر می دارد، اطلاعیه انتصاب را نزد وی به ثبت رسانند.

۳- یک یا چند نفر می توانند بنا به انتخاب طرفهای داوری، آنان را در جریان رسیدگیهای دیوان داوری یاری دهند. اشخاصی که جهت دستیاری انتخاب می شوند، ولی نماینده نیستند، علی القاعده مجاز به اقدام از جانب طرف منصوب کننده در دیوان داوری نیستند و نمی توانند طرف منصوب کننده را متعهد سازند و یا اینکه از جانب او اطلاعیه ها، مراسلات یا اسناد را دریافت نمایند. دستیاران مزبور ملزم به داشتن پروانه و کالت نیستند.

بخش دوم- ترکیب دیوان داوری

ماده ۵- تعداد اعضا

متن قاعدظ آنستیرال

ماده ۵

چنانچه طرفها قبلاً در مورد تعداد داوران (یعنی یک یا سه داور) توافق نکرده باشند، و اگر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت اطلاعیه داوری توسط خوانده، طرفها موافقت نکرده باشند که داوری تنها توسط یک داور انجام گیرد، در این صورت سه داور منصوب خواهند شد.

به جای ماده ۵ قواعد آنسیترال متن زیر آورده می شود:

ترکیب شعبه های دیوان، نحوه ارجاع پرونده ها به شعبه های مختلف، نقل و انتقال پرونده ها بین شعبه ها و احالته برخی پرونده ها توسط شعبه ها به دیوان عمومی طبق دستورات رئیس دیوان به موجب اختیارات مقرر در بند ۱ ماده سوم بیانیه حل و فصل دعاوی صورت خواهد گرفت.

مواد ۶ تا ۸ - انتصاب اعضا

متن قاعده آنسیترال

ماده ۶

۱- اگر قرار شود که فقط یک داور نصب گردد. هر یک از طرفها می توانند پیشنهادهایی در باب نکات زیر به طرف دیگر ارائه دهد:

الف- نام یک یا چند شخص، که یکی از آنها به عنوان داور واحد انجام وظیفه خواهد کرد، و

ب- در صورتیکه طرفها در مورد مقام منصوب کننده به توافق نرسیده باشند، نام یا نامهای یک یا چند مؤسسه یا شخص، که یکی از آنان به عنوان مقام منصوب کننده انجام وظیفه خواهد کرد.

۲- چنانچه ظرف سی روز پس از دریافت پیشنهاد توسط یکی از طرفها طبق مفاد بند ۱ طرفها در خصوص انتصاب داور واحد به توافق نرسیده باشند، در این صورت داور واحد توسط مقام منصوب کننده مورد توافق طرفها تعیین خواهد شد. چنانچه طرفها در خصوص تعیین مقام منصوب کننده توافق نکرده باشند و یا هرگاه مقام منصوب کننده مورد توافق طرفین ظرف شصت روز از تاریخ دریافت درخواست یکی از طرفها از انجام وظیفه امتناع ورزیده و یا داور را تعیین نکند، در این صورت هر یک از طرفها می تواند از دبیرکل دیوان دائمی داوری لاهه بخواهد که مقام منصوب کننده ای را تعیین نماید.

۳- مقام منصوب کننده به درخواست یکی از طرفها داور واحد را در اسرع وقت تعیین خواهد کرد. مقام منصوب کننده در نصب داور مزبور از روش فهرستی زیر استفاده خواهد کرد مگر آنکه هر دو طرف توافق نمایند که از روش فهرستی استفاده نشود و یا اینکه مقام منصوب کننده، استفاده از روش فهرستی را در مورد پرونده مورد نظر صلاح نداند:

الف- به درخواست یکی از طرفها مقام منصوب کننده فهرست واحدی شامل اسامی دست کم سه نفر برای هر یک از طرفها خواهد فرستاد.

ب- هر يك از طرفها مي تواند ظرف پانزده روز از تاريخ وصول فهرست مزبور پس از حذف نام يا نامهاي مورد اعتراض خود و نيز پس از شماره گذاري بقيه اسامي به ترتيب تقدم مورد نظر خود، آن را به مقام منصوب كننده عودت دهد.

ج- پس از انتقضاي مدت مزبور، مقام منصوب كننده، داور واحد را با رعايت ترتيب تقدم مورد نظر طرفها از ميان اسامي تصويب شده در فهرستهايي كه به وي عودت داده شده است، تعيين خواهد كرد.

د- هرگاه به هر دليلي نتوان طبق اين روش داور واحد را منصوب كرد، مقام منصوب كننده مي تواند به تشخيص خود، داور واحد را تعيين كند.

۴- مقام منصوب كننده در اين انتصاب، بايد ملاحظاتى را در نظر گيرد كه نصب داور مستقل و بي طرفى را تضمين كند و نيز به اين نكته توجه نمايد كه نصب داوري كه تابعيت هيچ يك از طرفهاي دعوى را نداشته باشد، مقرون به صلاح مي باشد.

ماده ۷

۱- اگر قرار شود كه سه داور منصوب گردند، هر طرف يك داور تعيين خواهد كرد. دو داوري كه به اين ترتيب منصوب شده اند، داور سوم را انتخاب خواهند كرد كه به عنوان داور رئيس انجام وظيفه خواهد كرد.

۲- هرگاه ظرف سي روز از تاريخ دريافت اطلاعیه نصب داور توسط يكي از طرفها، طرف ديگر مراتب تعيين داور خود را به اطلاع طرف اول نرساند، در اين صورت:

الف- طرف اول مي تواند از مقام منصوب كننده اي كه قبلاً توسط طرفها تعيين شده است بخواهد كه داور دوم را تعيين كند، و يا

ب- اگر چنين مقام منصوب كننده اي قبلاً توسط طرفها تعيين نشده باشد، يا اگر مقام منصوب كننده اي كه قبلاً تعيين شده است از انجام وظيفه امتناع ورزيده و يا ظرف سي روز پس از دريافت درخواست طرف مبني بر تعيين داور در اين مورد اقدام نكند، طرف اول ميتواند از دبیرکل ديوان دائمي داوري لاهه بخواهد كه مقام منصوب كننده را تعيين كند. آن گاه طرف اول ميتواند از مقام منصوب كننده اي كه به اين ترتيب تعيين شده است درخواست نمايد كه داور دوم را نصب كند. در هر يك از دو صورت فوق، مقام منصوب كننده مي تواند به تشخيص خود داور را نصب نمايد.

۳- هرگاه ظرف سي روز پس از انتصاب داور دوم، دو داور مزبور در انتخاب داور رئيس توافق نكرده باشند، در اين صورت داور رئيس توسط مقام منصوب كننده و به همان طريق نصب داور واحد به شرح مقرر در ماده ۶ فوق تعيين خواهد شد.

ماده ۸

۱- هرگاه از مقام منصوب کننده درخواست شود که طبق ماده ۶ یا ماده ۷ داوری را نصب کند، در این صورت طرف درخواست کننده باید یک نسخه از اطلاعیه داور، نسخه ای از قرارداد منشأ اختلاف یا مربوط به آن و نیز نسخه از موافقتنامه داوری (چنانچه داوری در قرارداد قید نشده باشد) را برای مقام منصوب کننده بفرستد. مقام منصوب کننده می تواند هر یک از طرفها را ملزم نماید که اطلاعاتی را که برای انجام وظیفه خود لازم می داند، در اختیار آن مقام قرار دهد.

۲- هرگاه اسامی یک یا چند شخص جهت انتصاب به عنوان داور پیشنهاد شود، باید اسامی کامل، نشانیها و تابعیتهای آنها همراه با شرحی از مشخصاتشان ذکر گردد. مواد ۶ تا ۸ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شوند.

مواد ۹ تا ۱۲ - اعتراض به صلاحیت اعضا

متن قاعده آنسیترال

ماده ۹

کسی که برای داوری در نظر گرفته می شود، باید هرگونه اوضاع و احوالی را که ممکن است در مورد بی طرفی یا استقلال وی شک و تردید موجهی ایجاد کند، برای کسانی که در ارتباط با انتصاب احتمالی او به وی مراجعه می کنند، فاش نماید. به مجردی که داور منصوب یا انتخاب می شود، باید چنین اوضاع و احوالی را برای طرفها فاش نماید مگر آنکه قبلاً طرفها را در جریان این اوضاع و احوال قرار داده باشد.

ماده ۱۰

۱- در صورت وجود شرایط و اوضاع و احوال موجد شک و تردید موجه نسبت به بی طرفی یا استقلال داور، می توان صلاحیت وی را مورد اعتراض قرار داد.

۲- هر یک از طرفها می توان صلاحیت داور منصوب خویش را تنها به دلایلی مورد اعتراض قرار دهد که پس از نصب، از این دلایل آگاه شده باشد.

ماده ۱۱

۱- طرفی که قصد اعتراض نسبت به صلاحیت داوری را داشته باشد، باید اطلاعیه خود را ظرف پانزده روز پس از اطلاع از نصب داور مورد اعتراض و یا ظرف پانزده روز از تاریخ وقوف به شرایط و اوضاع و احوال مذکور در مواد ۹ و ۱۰ ارسال نماید.

۲- اعتراض به صلاحیت داور باید به اطلاع طرف دیگر، داور مورد اعتراض و سایر اعضای دیوان داوری برسد. اطلاعیه باید به صورت کتبی باشد و دلایل اعتراض را بیان کند.

۳- هرگاه صلاحیت داوری مورد اعتراض یک طرف قرار گیرد، طرف دیگر می تواند با این اعتراض موافقت نماید. داور مورد اعتراض نیز می تواند از سمت خود کناره گیری کند. هیچ یک از این دو حالت به معنی قبول اعتبار دلایل اعتراض نیست. در هر دو حالت رویه مقرر در ماده ۶ یا ۷ باید جهت نصب داور جانشین به طور کامل رعایت گردد ولو اینکه در جریان نصب داور مورد اعتراض، یکی از طرفها از حق نصب یا شرکت در انتصاب استفاده نکرده باشد.

ماده ۱۲

۱- هرگاه طرف دیگر با اعتراض موافقت نکند و داور مورد اعتراض از سمت خود کناره گیری ننماید، در مورد اعتراض به ترتیب زیر اتخاذ تصمیم خواهد شد:

- الف- هرگاه انتصاب اولیه توسط مقام منصوب کننده صورت گرفته باشد، توسط همان مقام،
- ب- هرگاه انتصاب اولیه توسط مقام منصوب کننده صورت نگرفته باشد، لیکن قبلاً مقام منصوب کننده ای تعیین شده باشد، توسط همان مقام،
- ج- در کلیه حالات دیگر، اتخاذ تصمیم به عهده مقام منصوب کننده ای است که طبق رویه مقرر در ماده ۶ تعیین می شود.

۲- چنانچه مقام منصوب کننده اعتراض را تأیید کند، داور جانشینی طبق رویه مربوط به نصب یا انتخاب داور به نحو مقرر در مواد ۶ تا ۹ منصوب یا انتخاب خواهد شد مگر آنکه این رویه مستلزم تعیین مقام منصوب کننده باشد که در این صورت نصب داور با مقام منصوب کننده ای خواهد بود که درباره اعتراض تصمیم گرفته است.

ماده ۹ قواعد آنسیترال با افزون جمله زیر ابقا می شود:

هرگاه هر یک از اعضای دیوان داوری مطلع شود که پرونده خاصی که در دیوان داوری مطرح است متضمن شرایط و اوضاع و احوالی است که احتمال دارد در مورد بی طرفی یا استقلال وی نسبت به آن پرونده شک و تردید موجهی ایجاد کند، عضو مزبور این شرایط و اوضاع و احوال را برای رئیس دیوان داوری، و در صورت موافقت وی، برای طرفهای داوری پرونده فاش خواهد کرد ولدی الاقتضاء در مورد این پرونده از خود سلب صلاحیت خواهد نمود.

- مواد ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شوند.

تبصره های مواد ۹ تا ۱۱

۱- اصطلاح «طرف» و «طرفها» در مورد نصب اولیه اعضا به نحوی که در مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قواعد آنسیترال به کار رفته، برحسب مورد، به معنی یک یا هر دو دولت است. بعد از نصب اولیه، اصطلاحات «طرف» و «طرفها» برحسب مورد، به معنی طرف یا طرفهای داوری است. طرفهای داوری

تنها براساس وجود شرایط و اوضاع و احوال موجد شک و تردید موجه نسبت به بی طرفی یا استقلال عضو در مورد پرونده خاص می توانند صلاحیت وی را مورد اعتراض قرار دهند و نه براساس دلایل کلی که به پرونده های دیگر نیز مربوط می شود. اعتراضهای مبتنی بر این دلایل کلی فقط توسط یکی از دو دولت می تواند به عمل آید.

۲- در اجرای مفاد بند ۱ ماده ۱۱ قواعد آنسیترال، مهلت اقامه اعتراض نسبت به صلاحیت عضو شعبه ای که پرونده مورد نظر بدان ارجاع گردیده است، پانزده روز پس از دریافت اطلاعیه شعبه مزبور توسط طرف اعتراض کننده، یا پانزده روز پس از وقوف همان طرف به شرایط و اوضاع و احوال مذکور در مواد ۹ و ۱۰ قواعد آنسیترال خواهد بود. هرگاه پرونده توسط شعبه به دیوان عمومی احاله شود، مهلت اقامه اعتراض نسبت به صلاحیت عضوی که به شعبه احاله کننده تعلق ندارد، پانزده روز پس از دریافت اطلاعیه احاله توسط طرف اعتراض کننده، یا پانزده روز پس از وقوف همان طرف به شرایط و اوضاع و احوال مذکور در مواد ۹ و ۱۰ قواعد آنسیترال خواهد بود.

۳- هرگاه عضوی در مورد پرونده خاصی از سمت خود کناره گیری کند یا اعتراض به صلاحیت وی تأیید گردد، وظایف خود را به عنوان داور در کلیه پرونده ها و موارد دیگر جز در مورد همان پرونده خاص، کماکان انجام خواهد داد.

۴- هرگاه صلاحیت عضو شعبه ای در ارتباط با پرونده خاصی مورد اعتراض واقع شود و آن عضو از سمت خود کناره گیری کند، یا اینکه اعتراض به صلاحیت وی تأیید گردد، رئیس دیوان داوری دستور خواهد داد که پرونده مزبور به شعبه دیگر انتقال یابد.

۵- هرگاه دیوان عمومی عهده دار رسیدگی به پرونده خاصی باشد و در رابطه با آن پرونده، صلاحیت عضوی مورد اعتراض قرار گیرد و آن عضو از سمت خود کناره گیری کند، یا اینکه اعتراض به صلاحیت وی تأیید گردد، برای رسیدگی به پرونده مزبور عضو جانشینی طبق رویه مقرر در ماده سوم بیانیه حل و فصل دعاوی به نحوی که در نصب عضو جایگزین شونده به کار رفته است، منصوب خواهد شد. در صورت لزوم، مقام منصوب کننده ای به ترتیب مقرر در ماده ۱۲ قواعد آنسیترال تعیین خواهد گردید.

گزارش های افشائی که در مورد هر عضوی به ثبت می رسد، باید در هر مورد توسط رئیس دفتر دیوان در اختیار هر یک از طرفهای داوری قرار بگیرد.

ماده ۱۳- تعویض اعضا

متن قاعده آنستیرال

ماده ۱۳

۱- در صورت فوت یا استعفای یک داور طی جریان داوری، داور جانشینی طبق رویه مقرر در مواد ۶ تا ۹ که در مورد نصب یا انتخاب داور تعویض شونده مجری بود، منصوب یا انتخاب خواهد شد.

۲- هرگاه داوری به وظایف خود عمل نکند یا انجام وظیفه برای او قانوناً و یا عملاً غیرممکن باشد، رویه مربوط به اعتراض به صلاحیت و تعویض داور به نحو مقرر در مواد پیشین مجری خواهد بود.

ماده ۱۳ قاعد آنستیرال با اضافات زیر ابقا می گردد.

- مطالب زیر به عنوان جمله آخر بند ۲ افزوده می شود:

در اجرای مفاد این بند، چنانچه رئیس دیوان داور پس از مشورت با اعضای دیوان عمومی تشخیص دهد که عدم انجام وظیفه عضوی یا غیرممکن بودن این وظیفه، معلول بیماری موقت یا اوضاع و احوال دیگری است که انتظار می رود مدت آن نسبتاً کوتاه باشد، آن عضو تعویض نخواهد شد؛ لیکن عضو جانشینی طبق همان رویه هایی که در تبصره ۵ مواد ۹ تا ۱۲ شرح داده شد، موقتاً منصوب خواهد شد.

- مطالب زیر به عنوان بندهای ۳ و ۴ افزوده می شود:

۳- در صورت غیبت موقت رئیس دیوان داوری، عضو ارشد دیگری که توسط هیچ یک از دو دولت منصوب نشده به عنوان رئیس دیوان داوری و رئیس جلسات دیوان عمومی انجام وظیفه خواهد کرد. ملاک ارشدیت، تاریخ انتصاب، یا در مورد اعضایی که در تاریخ واحدی منصوب شده اند، سن خواهد بود.

۴- عضو جانشینی که موقتاً منصوب شده وظایف خود را در ارتباط با هر پرونده ای که در استماع آن شرکت کرده است، کماکان انجام خواهد داد، ولو اینکه عضوی که جانشین او است مجدداً حاضر و در مورد سایر پرونده ها و موضوعات مطروح در دیوان داوری انجام وظیفه نماید.

ماده ۱۳ قواعد دیوان با افزودن یک بند جدید (بند ۵) به شرح زیر اصلاح می گردد.*

۵- پس از تاریخ قطعی استعفای یک داور، وی همچنان به عنوان داور در رابطه با کلیه رونده هایی که در استماع ماهوی آنها شرکت داشته انجام وظیفه خواهد کرد، و از این نظر به جای داوری که جانشین وی گردیده است، عضو دیوان تلقی خواهد شد.

* این بند که به «قاعده ماسک» مشهور است (مأخوذ از نام داور امریکایی بنا ریچارد ماسک)، ابتدا به موجب مصوبه جلسه ۸۶ مورخ ۱۳۶۱/۷/۱۵ به صورت موقت و سپس به موجب مصوبه جلسه ۹۰ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۶ هیئت عمومی دیوان به صورت نهائی تصویب و به ماده ۱۳ قواعد داوری دیوان الحاق شده است.

تبصره ماده ۱۳

ایران می تواند از پیش، حداکثر سه نفر را تعیین کند که موقتاً به عنوان جانشین عضو یا اعضای مشخص منصوب ایران انجام وظیفه نمایند، و ایالات متحده می تواند از پیش، حداکثر سه نفر را تعیین کند که موقتاً به عنوان جانشین عضو یا اعضای مشخص منصوب ایالات متحده انجام وظیفه نمایند. اعضای دیوان داوری که توسط ایران و ایالات متحده منصوب شده اند، می توانند از پیش و با توافق دو جانبه، شخصی را برگزینند که موقتاً به جای هر یک از یک سوم باقیمانده اعضای دیوان انجام وظیفه کند.

*این بند الحاقی به ماده ۱۳، به موجب تصمیم مورخ ۷ اکتبر ۱۹۸۳ (۱۵ مهرماه ۱۳۶۲) در هشتاد و ششمین نشست دیوان موقتاً به مورد اجرا گذارده شد و به موجب تصمیم متخذه در نودمین نشست مورخ ۷ مارس ۱۹۸۴ (۱۷ اسفند ماه ۱۳۶۲) دیوان عمومی، به عنوان اصلاحیه قواعد دیوان به تصویب نهایی رسید.

ماده ۱۴ - تجدید جلسات استماع در صورت تعویض یا جایگزینی اعضا متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۴

چنانچه به موجب مواد ۱۱ تا ۱۳ داور واحد یا داور رئیس تعویض گردد، کلیه جلسات استماعی که قبلاً برگزار شده است، تجدید خواهد شد. اگر داور دیگری تعویض شود، چنین جلسات استماع قبلی را می توان به تشخیص دیوان داوری تجدید کرد.

ماده ۱۴ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می شود:

در صورتیکه یکی از اعضای دیوان عمومی یا یکی از اعضای شعبه ای تعویض یا جانشینی برای او تعیین شود، تشخیص اینکه هر یک از جلسات استماع قبلی کلاً یا بعضاً تجدید شده یا اصلاً تجدید نشود، با دیوان داوری خواهد بود.

بخش سوم - جریان داوری

ماده ۱۵ - مقررات عمومی

متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۵

۱- دیوان داوری می تواند با رعایت این قواعد به نحوی که خود مقتضی بداند، جریان داوری را هدایت کند، مشروط بر اینکه با طرفهای داوری به مساوات رفتار کند و در هر یک از مراحل رسیدگی به هر طرف کاملاً فرصت دهد که مطالب خود را ارائه نماید.

۲- در هر مرحله از رسیدگی دیوان داوری باید در صورت درخواست هر یک از دو طرف، جلسات استماعی جهت ادای شهادت، از جمله شهادت کارشناسان یا استدلال شفاهی، برگزار نماید. در نبود چنین درخواستی دیوان داوری در باب این نکته تصمیم خواهد گرفت که یا جلسات استماعی از این گونه را تشکیل دهد یا اینکه جریان داوری را بر اساس مدارک و سایر اسناد هدایت کند.

۳- کلیه مدارک و اطلاعاتی که یک طرف به دیوان داوری تسلیم می کند، باید همزمان توسط همان طرف به طرف دیگر ابلاغ شود.

ماده ۱۵ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

تبصره های ماده ۱۵

۱- اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۱۵ قواعد آنسیترال به کار رفته، بر حسب مورد به معنی طرف یا طرفهای داوری است.

۲- در اجرای بند ۲ ماده ۱۵، دیوان داوری در مورد درخواستها یا اعتراضات کتبی طرفهای ذیربط داوری در ارتباط با موضوعات شکلی، بدون برگزاری جلسه استماع تصمیم خواهد گرفت مگر آنکه تحت شرایط خاصی اجازه استدلال شفاهی به طرفین بدهد و یا آنها را به این امر دعوت کند.

۳- طرفهای داوری باید به تبع مفاد بند ۳ ماده ۱۵ رویه های مقرر در ماده ۲، قواعد دیوان را رعایت کنند.

۴- دیوان داوری می تواند دستوری مبنی بر حضور طرفهای داوری در جلسه استماع مقدماتی صادر کند. جلسه استماع مقدماتی علی القاعده تنها پس از دریافت لایحه دفاعیه مربوط تشکیل خواهد شد. موضوعاتی که باید در جلسه استماع مقدماتی بررسی شود، در دستور مزبور خواهد آمد.

۵- دیوان داوری می تواند پس از حصول اطمینان از اینکه اظهاریه یکی از دو دولت، و یا تحت شرایط خاصی، هر شخص دیگری که طرف داوری در رونده خاصی نباشد، احتمالاً می تواند به انجام وظایف دیوان یاری دهد، به چنین دولت یا شخصی اجازه دهد که با ارائه اظهاریه های شفاهی یا کتبی به دیوان کمک کند.

ماده ۱۶ - مقر داوری

متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۶

۱- محل انجام داوری با توجه به شرایط داوری توسط دیوان داوری تعیین خواهد شد مگر آنکه طرفها در مورد آن توافق کرده باشند.

۲- دیوان داوری می تواند محل داوری در کشور مورد توافق طرفها را تعیین کند. دیوان می تواند با توجه به شرایط داوری در هر محلی که مقتضی بداند، اظهارات شهود را استماع نماید و جلساتی جهت تبادل نظر اعضای خود تشکیل دهد.

۳- دیوان داوری می تواند به منظور بازرسی کالاها و سایر اموال یا اسناد در هر محلی که مناسب بداند تشکیل جلسه دهد. اطلاعیه ای به موقع جهت طرفها ارسال خواهد شد تا بتوانند در بازرسی حضور یابند.

حکم در محل انجام داوری صادر خواهد شد.

ماده ۱۶ قواعد آنسترال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۱۶

اصطلاح «طرفها» چنانکه در بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶ قواعد آنسیترال به کار رفته است، به معنی دولتین می باشد. اصطلاح «طرفها» چنانکه در بند ۳ ماده ۱۶ قواعد آنسیترال به کار رفته به معنی طرفهای داوری است.

ماده ۱۷ - زبان

متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۷

۱- دیوان داوری بلافاصله پس از تشکیل، زبان یا زبانهایی را که باید در جریان رسیدگیها به کار رود، با توافق طرفها تعیین خواهد کرد. دادخواست، لایحه دفاعیه، و اظهاریه های کتبی بعدی باید به زبانهایی نوشته شوند که به این ترتیب تعیین شده اند، و در صورت تشکیل جلسات استماع شفاهی، از همین زبان یا زبانها استفاده خواهد شد.

۲- دیوان داوری می تواند دستور دهد که اسناد منضم به دادخواست یا لایحه دفاعیه و اسناد و ضمائم تکمیلی که طی رسیدگیها به زبان اصلی به دیوان تسلیم می شود، به زبان یا زبانهایی مورد توافق طرفها یا تعیین شده توسط دیوان، ترجمه شود.

ماده ۱۷ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

ماده ۱۸ - دادخواست متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۸

۱- خواهان ظرف مدتی که توسط دیوان داوری تعیین خواهد شد، دادخواست خود را به صورت کتبی به اطلاع خواننده و هر یک از داوران خواهد رساند مگر آنکه قبلاً آن را طی اطلاعیه داوری ارسال کرده باشد. یک نسخه از قرارداد باید به دادخواست منضم شود و در صورتیکه قرارداد حاوی موافقتنامه داوری نباشد، نسخه ای از موافقتنامه اخیر نیز باید ضمیمه دادخواست گردد.

۲- دادخواست باید حاوی مشخصات زیر باشد:

الف- نامها و نشانیهای طرفها،

ب- شرح واقعیات مؤید ادعا،

ج- نکات مورد اختلاف،

د- خواسته دعوی.

خواهان می تواند کلیه اسناد و مدارکی را که با دعوی مرتبط می داند و یا فهرست مدارکی را که تسلیم خواهد کرد، به دادخواست ضمیمه کند.

ماده ۱۸ قواعد آنستیرال به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- طرفی که به داوری رجوع می کند (خواهان)، دادخواستی بدین منظور نزد دیوان به ثبت خواهد رساند. هر دادخواست حاوی مشخصات زیر خواهد بود:

الف- تقاضای ارجاع اختلاف به داوری،

ب- نامها، تابعیتها و آخرین نشانیهای طرفها،

ج- ذکر موضوع بدهی، قرارداد (از جمله معاملاتی که موضوع اعتبار اسنادی یا ضمانتنامه بانکی هستند)، سلب مالکیت یا سایر اقدامات مؤثر بر حقوق مالکیت که منشأ دعوی گردیده و یا موضوع اختلاف در رابطه با آن بروز کرده و به موجب بندهای ۱ و ۲ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، در حیطه صلاحیت دیوان است.

د- ماهیت کلی دعوی و اشاره ای به مبلغ مورد بحث در صورت وجود،

ه- شرح واقعیات مؤید ادعا،

و- نکات مورد اختلاف،

ز- خواسته دعوی،

ح- چنانچه خواهان در رابطه با دعوی جهت نمایندگی یا دستکاری، وکیل یا شخص دیگری را منصوب کرده باشد، ذکر نام و نشانی این شخص و ذکر اینکه انتصاب به منظور نمایندگی است یا دستکاری،

ط- نام و نشانی شخصی که باید به نمایندگی از طرف خواهان مراسلات را دریافت نماید. (فقط یک نفر باید برای این منظور معرفی شود).

۲- توصیه می شود که خواهانها (اولاً) مدارکی را ضمیمه دادخواست خود نمایند که به روشنی اساس ادعایشان را محرز سازد، یا (ثانیاً) فهرست و خلاصه ای از قسمتهای ذیربط چنین مدارکی را ضمیمه نمایند، و یا (ثالثاً) از قسمتهای ذیربط این گونه مدارک در دادخواست نقل قول نمایند.

۳- در تعیین تاریخ جلسات استماع یا در صدور احکام، هیچگونه اولویتی براساس تاریخ ثبت دادخواست در نظر گرفته نخواهد شد.

تبصره های ماده ۱۸

۱- هیچ ادعایی را که دیوان داوری در چارچوب بیانیه های الجزایر و به موجب بندهای ۱ و ۲ ماده بیانیه حل و فصل دعاوی نسبت به آن صلاحیت رسیدگی دارد، نمی توان قبل از تاریخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۱ (۲۸ مهر ماه ۱۳۶۰) به ثبت رسانید.

کلیه دادخواستهای حاوی موضوعاتی که دیوان داوری به موجب بندهای ۱ و ۲ ماده دوم بیانیه حل و فصل دعاوی نسبت به آنها صلاحیت رسیدگی داشته و در فاصله ۲۰ اکتبر ۱۹۸۱ و ۱۹ نوامبر ۱۹۸۱ (۲۸ مهرماه تا ۲۸ آبان ماه ۱۳۶۰) به ثبت رسند، به منزله این است که به طور همزمان در تاریخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۱ (۲۸ مهرماه ۱۳۶۱) ثبت شده اند. کلیه این گونه دعاوی که در فاصله بین ۲۰ نوامبر ۱۹۸۱ و ۱۹ دسامبر ۱۹۸۱ (۲۹ آبان ماه تا ۲۸ آذرماه ۱۳۶۰) ثبت شده اند. کلیه این قبیل دعاوی که در فاصله بین ۲۰ دسامبر ۱۹۸۱ و ۱۹ ژانویه ۱۹۸۲ (۲۹ آذرماه ۱۳۶۰ تا ۲۹ دی ماه ۱۳۶۰) به ثبت رسیده اند، به منزله این است که به طور همزمان در تاریخ ۲۰ دسامبر ۱۹۸۱ (۲۹ آذرماه ۱۳۶۰) ثبت شده اند.

ماده ۱۹ - لایحه دفاعیه

متن قاعده آنسیترال

ماده ۱۹

۱- خواننده ظرف مدتی که دیوان داوری تعیین می کند، لایحه دفاعیه خود را به صورت کتبی به خواهان و به هر یک از داوران تسلیم خواهد کرد.

۲- لایحه دفاعیه باید حاوی پاسخ به مشخصات موضوع قسمتهای (ب)، (ج) و (د) دادخواست (بند ۲ ماده ۱۸) باشد. خواننده می تواند به دفاعیه خود مدارکی را که برای دفاع به آن استناد می جوید، ضمیمه نموده و یا فهرستی از مدارک و مستندات دیگری که تسلیم خواهد کرد، بدان اضافه نماید.

۳- خواننده می تواند در لایحه دفاعیه خود یا در مراحل بعدی جریان داوری، اگر دیوان تشخیص دهد که با توجه به اوضاع و احوال، تأخیر موجه بوده است، ادعای متقابلی که ناشی از همان قرارداد باشد اقامه کند، یا می تواند به دعوی که ناشی از همان قرارداد باشد، به منظور پایاپای کردن ادعای خود استناد نماید.

۴- مفاد بند ۲ ماده ۱۸ در مورد ادعاهای متقابل و ادعاهایی که به منظور تهاثر مورد استناد نماید.

ماده ۱۹ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- خواننده ظرف مدتی که دیوان داوری در مورد هر پرونده تعیین می کند، و این مدت نباید از ۱۳۵ روز تجاوز کند، لایحه دفاعیه خود را به ثبت خواهد رساند. با این حال اگر دیوان داوری موجه تشخیص دهد، می تواند مهلتها را تمدید کند.

۲- لایحه دفاعیه باید حاوی پاسخ به مشخصات مذکور در قسمتهای (ه)، (و) و (ز) بوده و اطلاعات مورد لزوم قسمتهای (ح) و (ط) دادخواست باشد (رجوع شود به بند ۱ ماده ۱۸ قواعد دیوان داوری). توصیه می شود که خواننده ها (اولاً) مدارکی را که به طور وضوح اساس دفاعشان را محرز سازد،

ضمیمه لایحه دفاعیه خود نمایند، یا (ثانیاً) فهرست و خلاصه ای از قسمتهای ذیربط این مدارک را بر آن بیفزایند و یا (ثالثاً) از قسمتهای ذیربط این گونه مدارک در لایحه دفاعیه نقل قول نمایند.

۳- خواننده می تواند در لایحه دفاعیه خود یا در مراحل بعدی جریان داوری، در صورتیکه دیوان تشخیص دهد که با توجه به اوضاع و احوال، تأخیر موجه بوده است، ادعای متقابل را مطرح نموده و یا به منظور پایایی کردن دعوی، به ادعایی استناد نماید، مشروط بر آنکه چنین ادعای متقابل یا تهاتر ادعا طبق بیانیه حل و فصل دعاوی مجاز باشد.

۴- مفاد بند ۲ ماده ۱۸ در مورد ادعای متقابل و ادعاهایی که به منظور تهاتر مورد استناد قرار می گیرند، جاری خواهد بود.

تبصره های ماده ۱۹

۱- دیوان داوری در تعیین و تمدید مهلتهای مذکور در این ماده نکات زیر را در نظر خواهد گرفت:
اولاً، پیچیدگی پرونده،

ثانیاً، شرایط خاص و از جمله شرایط دشواری که خواهان یا خواننده وجود آن را اثبات کرده باشند،
ثالثاً، شرایط دیگری را که دیوان داوری مقتضی تشخیص دهد،

۲- هرگاه دیوان داوری تشخیص دهد که الزام به ثبت تعداد کثیری لایحه دفاعیه ظرف مدت معینی بار سنگین غیر عادلانه ای را بر خواننده دعوی یا دعوای متقابلی تحمیل می کند، در بعضی موارد مهلتها را یا براساس عوامل مذکور در فوق و یا از طریق قرعه تمدید خواهد کرد.

هرگاه ادعای متقابل یا ادعایی که به منظور تهاتر بدان استناد می شود، مطرح گردد، به خواهانی که این گونه دعاوی متوجه او است حق پاسخگویی داده شده و مقررات بند ۲ ماده ۱۹ قواعد دیوان داوری جاری خواهد بود.

ماده ۲۰- اصلاحیه دادخواست یا دفاعیه

متن قاعده آنستیرال

ماده ۲۰-

در طول جریان داوری هر یک از طرفها می تواند دادخواست یا دفاعیه خود را اصلاح یا تکمیل نماید مگر آنکه دیوان داوری این گونه اصلاحات را به علت تأخیر در انجام آن و یا تبعیض نسبت به طرف دیگر یا به علت هر گونه شرایط و احوال دیگر مصلحت نداند. با این حال، دادخواستها را نمی توان به نحوی اصلاح کرد که دادخواست اصلاح شده از حیطة شمول قید داوری و یا موافقتنامه جداگانه داوری خارج شود.

جملة آخر ماده ۲۰ قواعد آنستیرال به شرح زیر اصلاح می شود:

با این حال، دادخواستها را نمی توان به نحوی اصلاح کرد که از حیطه صلاحیت دیوان داوری خارج شوند.

تبصره های ماده ۲۰

منظور از اصطلاح «طرف» چنانکه در ماده ۲۰ قواعد آنستیرال به کار رفته، طرف داوری است.

ماده ۲۱- ایراد به صلاحیت دیوان داوری

متن قاعده آنستیرال

ماده ۲۱

۱- دیوان داوری اختیار خواهد داشت در باب اعتراضات نسبت به صلاحیت خود و از جمله اعتراضات مبتنی بر وجود یا اعتبار قید داوری یا موافقتنامه جداگانه داوری تصمیم بگیرد.

۲- دیوان داوری اختیار خواهد داشت که نسبت به وجود یا اعتبار قراردادی که قید داوری بخشی از آن است، تصمیم بگیرد. از لحاظ ماده ۲۱، قید داوری که بخشی از قراردادی را تشکیل داده است و داوری طبق قواعد آنستیرال مقرر می دارد، به عنوان موافقتنامه ای مستقل از سایر شرایط قرارداد محسوب خواهد شد. تصمیم دیوان داوری دایر بر کان لم یکن بودن قرارداد، قانوناً (ipso jure) مستلزم بی اعتباری قید داوری نیست.

۳- ایراد به صلاحیت دیوان داوری را نمی توان پس از ارائه لایحه دفاعیه یا در مورد ادعای متقابل، پس از ارائه جوابیه ادعای متقابل مطرح کرد.

۴- به طور کلی، دیوان داوری باید به عنوان موضوع مقدماتی، در باب اعتراض به صلاحیت خود تصمیم بگیرد با این حال دیوان می تواند امر داوری را ادامه دهد و در حکم نهایی خود راجع به چنین اعتراضی تصمیم بگیرد.

ماده ۲۱ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

ماده ۲۲- سایر اظهاریه های کتبی متن قاعده آنستیرال

ماده ۲۲

دیوان داوری تصمیم خواهد گرفت که علاوه بر دادخواست و دفاعیه، چه نوع اظهاریه های دیگری را طرفها باید ارائه کرده یا می توانند ارائه نمایند، و جهت ارائه چنین اظهاریه هایی تعیین مدت خواهد کرد.

ماده ۲۲ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره های ماده ۲۲

منظور از اصطلاح «طرفها» چنانچه در ماده ۲۲ قواعد آنسیترال به کار رفته طرفهای داوری است.

ماده ۲۳- تعیین مهلت

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲۳

مهلهای تعیین شده توسط دیوان داوری جهت تسلیم اظهاریه های کتبی (شامل دادخواست و دفاعیه) نباید از چهل و پنج روز تجاوز کند. با این حال، در صورتیکه دیوان داوری موجه بداند، می تواند این مهلتها را تمدید نماید.

ماده ۲۳ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می شود:

مهلهای تعیین شده توسط دیوان داوری جهت ارائه اظهاریه های کتبی (به استثنای لایحه دفاعیه) نباید از ۹۰ روز تجاوز کند. با این حال، در صورتیکه دیوان داوری موجه بداند، می تواند این مهلتها را تمدید نماید.

ماده ۲۴ - مستندات

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲۴

۱- هر یک از طرفها مسوول اثبات واقعیاتی است که در تأیید ادعا یا دفاع خود بدان استناد کرده است.
۲- در صورتیکه دیوان داوری مقتضی بداند، می تواند از یک طرف دعوی بخواهد ظرف مدتی که دیوان تعیین می کند، خلاصه ای از مدارک و سایر مستندات را که تصمیم دارد در تأیید واقعیات مربوط به موضوع و مطروح در دادخواست یا دفاعیه، ارائه نماید، به دیوان داوری و نیز به طرف دیگر تسلیم کند.

۳- دیوان داوری می تواند در هر زمانی در طول جریان داوری از طرفها بخواهد که ظرف مدت زمانی که دیوان تعیین می کند، مدارک، ضمائم و مستندات دیگری را ارائه نمایند.
ماده ۲۵ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۲۴

منظور از اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۲۴ قواعد آنسیترال آمده است، برحسب مورد، طرف یا طرفهای داوری خواهد بود.

ماده ۲۵ - جلسات استماع

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲۵

۱- در صورت برگزاری جلسات رسیدگی شفاهی، دیوان داوری باید روز، ساعت و محل تشکیل جلسات را از پیش و با در نظر گرفتن فرصت کافی به طرفها اطلاع دهد.

۲- اگر قرار بر این باشد که شهود استماع شوند، حداقل پانزده روز قبل از جلسه استماع، هر یک از طرفها باید نام و نشانی شهود و نیز موضوع شهادت و همچنین زبانهایی که شهود به آن زبانها شهادت خواهند داد را به دیوان داوری و به طرف دیگر کتباً اعلام دارد.

۳- اگر دیوان داوری ترجمه اظهارات شفاهی مطروح در جلسه استماع و ضبط مطالب جلسه را با توجه به شرایط پرونده ضروری بداند، یا طرفین در این مورد توافق کرده و مراتب توافق خود را دست کم پانزده روز پیش از تشکیل جلسه استماع به اطلاع دیوان برسانند، دیوان داوری در این زمینه اقدام خواهد کرد.

۴- جلسات استماع غیرعلنی خواهد بود مگر آنکه طرفها به نحو دیگری توافق کنند. دیوان داوری می تواند از شاهد یا شهود بخواهند به هنگام ادای شهادت شهود دیگر، جلسه را ترک کنند. دیوان داوری در تعیین نحوه تحقیق از شهود آزاد است.

۵- شهود همچنین می توانند شهادت خود را به صورت اظهاریه های کتبی امضا شده ادا کنند.

۶- دیوان داوری در باب قابلیت پذیرش، ذیربط بودن، اهمیت و اعتبار مستندات ارائه شده تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۲۴ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود به استثنای مهلت مذکور در بند ۲ که لااقل سی روز خواهد بود.

تبصره های ماده ۲۵

۱- اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۲۵ قواعد آنسیترال آمده است، برحسب مورد، به معنی طرف یا طرفهای داوری خواهد بود، مگر اینکه منظور از «طرفها» چنانچه در بند ۴ ماده ۲۵ به کار رفته است، دو دولت و طرفهای داوری می باشد.

۲- اطلاعات مربوط به شهود که طرفهای داوری به موجب بند ۲ ماده ۲۵ قواعد داوری آنسیترال ملزم به تسلیم آن هستند، در مورد شهودی که هر طرف داوری به منظور رد مستندات ارائه شده توسط طرف دیگر بعداً معرفی خواهند کرد، ضرورت ندارد. با این حال، اطلاعات مربوط به شاهد معارض باید با در

نظر گرفتن حداکثر فرصت مناسب، پیش از استماع شاهد، به اطلاع دیوان داوری و طرفهای دیگر داوری برسد.

۳- دبیر کل در ارتباط با بند ۳ ماده ۲۵ قواعد آنسیترال ترتیب ضبط مطالب بر روی نوار یا تندنویسی آنها یا قسمتهایی از آنها را در صورت موافقت دیوان داوری خواهد داد. اگر دیوان داوری تصمیمی بگیرد که مطالب ضبط یا تندنویسی شده مزبور استنساخ گردد، طرفهای داوری پرونده مربوط یا نمایندگان مجاز آنها، اجازه خواندن متنهای استنساخ شده را خواهند داشت.

۴- طرفهای داوری هر پرونده می توانند مطالب یا بخشی از مطالب جلسات استماع را تندنویسی کنند و در این صورت باید نسخه ای از متن استنساخ شده را مجاناً در اختیار دیوان داوری قرار دهند. طرفهای داوری مجاز به ضبط مطالب جلسات استماع یا سایر جلسات رسیدگی بر روی نوار نیستند.

۵- به رغم مفاد بند ۴ ماده ۲۵، دیوان داوری به تشخیص خود می تواند به نمایندگان طرفهای داوری سایر پرونده هایی که حاوی موضوعات ماهوی و حقوقی مشابهی هستند اجازه دهد به عنوان ناظر در تمام یا بخشی از جلسه استماع پرونده خاصی حضور یابند، به شرط آنکه طرفهای داوری این پرونده خاص قبلاً با حضور آنان موافقت کرده باشند. نمایندگان رابط دولتمین مجاز هستند که در جلسات استماع مقدماتی و جلسات استماع حضور یابند.

۶- در اجرای بند ۴ ماده ۲۵ قواعد آنسیترال نحوه تحقیق از شهود طبق مقررات زیر خواهد بود:
الف- شهود باید قبل از ادای شهادت به این شرح سوگند یاد کنند: «با خلوص نیت و به شرافت و وجدان خود سوگند یاد می کنم که حقیقت را و تمامی حقیقت را بگویم و چیزی جز حقیقت نگویم.
ب- عضو رئیس یا سایر اعضای دیوان داوری می توانند از شهود تحقیق کنند. به علاوه هرگاه دیوان داوری اجازه دهد، نمایندگان طرفهای داوری پرونده، می توانند با نظارت عضو رئیس از شهود سؤال کنند.

۷- دبیر کل پیش نویس صورتجلسه استماع را تهیه خواهد کرد. پس از آنکه به هر یک از اعضای دیوان داوری حاضر در جلسه استماع فرصت اظهار نظر در باب پیش نویس صورتجلسه داده شد، صورتجلسه مزبور با تصحیحات مصوب اکثریت حاضر توسط عضو رئیس و دبیر کل امضا خواهد شد. طرفهای داوری پرونده، یا نمایندگان مجاز آنها اجازه خواندن این صورتجلسات را خواهند داشت.

ماده ۲۶ - اقدامات موقت حفاظتی

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲۶

۱- دیوان داوری می تواند بنا به درخواست هر یک از طرفین هر گونه اقدامات موقتی را که به تشخیص خود در ارتباط با موضوع مورد اختلاف لازم باشد به عمل آورد، منجمله اقدامات مربوط به حفظ و نگهداری کالاهای موضوع اختلاف، از قبیل صدور دستور سپردن آنها نزد شخص ثالث یا فروش کالاهای فاسد شدنی.

۲- این گونه اقدامات موقت را میتوان با صدور قرار موقت انجام داد. دیوان داوری محق خواهد بود که سپردن وثیقه ای را بابت هزینه های اقدامات مزبور مقرر دارد.

۳- درخواست انجام اقدامات موقت که توسط هر یک از طرفین از مقامات قضایی به عمل آید، نباید به منزله درخواستی مغایر با موافقتنامه داوری یا انصراف از آن موافقتنامه تلقی گردد. ماده ۲۶ قواعد آنسترال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۲۶

ماده ۲۷ - کارشناسان

متن قاعده آنسترال

ماده ۲۷

۱- دیوان داوری میتواند یک یا چند کارشناس را جهت تهیه گزارش کتبی در باب موضوعات خاصی که دیوان تعیین می کند، منصوب نماید. نسخه ای از شرح وظایف کارشناسان مزبور که توسط دیوان تهیه می شود، جهت طرفها ارسال خواهد شد.

۲- طرفها باید اطلاعات ذیربط یا هر سند و مدرک و کالایی را که ممکن است کارشناس ضروری بدانند، تهیه کرده و در اختیار وی قرار دهند. اگر میان هر یک از طرفین داوری و کارشناسان مزبور در مورد ذیربط بودن اطلاعات یا اسناد و کالاهای درخواستی اختلافی بروز کند، این اختلاف جهت اخذ تصمیم مقتضی به دیوان داوری ارجاع خواهد شد.

۳- دیوان داوری پس از دریافت گزارش کارشناس، نسخه از آن را برای طرفها ارسال خواهد کرد و به آنها فرصت خواهد داد که نظر خود را در باب گزارش کتباً اعلام کنند، طرفها حق خواهند داشت مدارکی را که کارشناس در گزارش خود به آنها استناد کرده است، بررسی کنند.

۴- به تقاضای هر یک از طرفها، پس از تحویل گزارش کارشناس، می توان نظرات کارشناس را در جلسه ای که طرفها حق حضور و نیز طرح سئوالات از کارشناس را در آن خواهند داشت، استماع نمود. در این جلسه استماع، هر یک از طرفها می تواند شهود کارشناسی را به منظور ادای شهادت در باب موضوعات مورد اختلاف معرفی کند. در رسیدگیهایی از این گونه، مفاد ماده ۲۵ مجری خواهد بود.

به استثنای مراتب زیر که به آخر بند ۲ افزوده می شود، ماده ۲۷ قواعد آنسیترال ابقا می گردد:

«کارشناس باید از نماینده هر یک از طرفها دعوت کند در بازرسی محلی حضور یابد و طبق تصمیم دیوان داوری، از نماینده هر یک از طرفها دعوت خواهد شد تا در سایر بازرسیهای کارشناس حضور یابد».

تبصره های ماده ۲۷

۱- اصطلاحات «طرف» یا «طرفها» چنانچه در ماده ۲۷ قواعد آنسیترال به کار رفته، به معنی طرف یا طرفهای داوری است.

۲- کارشناس باید پیش از آغاز اجرای وظایف خود سوگندی به شرح زیر یاد کند: «با خلوص نیت به شرف و وجدان خویش سوگند یاد می کنم که وظایف خود را بر اساس اعتقاد راستین خویش انجام داده و تمامی موضوعات مربوط به این انجام وظیفه را محرمانه نگاه دارم».

ماده ۲۸ - قصور

متن قاعده آنسیترال

ماده ۲۸

۱- اگر خواهان ظرف مدتی که دیوان داوری تعیین می کند، ادعای خود را بدون ارائه دلایل کافی تسلیم نکند، دیوان داوری دستوری مبنی بر حتم جریان داوری صادر خواهد کرد. اگر خواننده، ظرف مدتی که دیوان داوری تعیین می کند، لایحه دفاعیه خود را بدون ارائه دلایل کافی تسلیم نکند، دیوان داوری دستوری مبنی بر ادامه رسیدگی صادر خواهد کرد.

۲- اگر یکی از طرفها که به نحو مقرر در این قواعد، از تاریخ تشکیل جلسه استماع مطلع شده است، بدون ارائه دلایل کافی در جلسه مزبور حضور نیابد، دیوان می تواند امر داوری را ادامه دهد.

۳- اگر یکی از طرفها که به نحو مقرر در این قواعد، از تاریخ تشکیل جلسه استماع مطلع شده است، بدون ارائه دلایل کافی در جلسه مزبور حضور نیابد، دیوان می تواند امر داوری را ادامه دهد.

۴- اگر یکی از طرفها که به نحو مقتضی به ارائه مستندات دعوت شده است، ظرف مدت مقرر و بدون ارائه دلایل کافی، این گونه مستندات را ارائه نکند، دیوان داوری می تواند براساس مستندات که در اختیار دارد، حکم صادر کند.

ماده ۲۸ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

اصطلاح «طرفها» چنانکه در ماده ۲۸ قواعد آنسیترال به کار رفته، به معنی طرفهای داوری است.

ماده ۲۹- ختم جلسات استماع

متن قاعده آنستیرال

ماده ۲۹

۱- دیوان داوری میتواند از طرفهای داوری بخواهد هرگونه مدرک، شاهد یا اظهاریه دیگری را که دارند، ارائه کنند و اگر مدرک، شاهد یا اظهاریه دیگری وجود نداشته باشد، دیوان می تواند ختم جلسات استماع را اعلام کند.

۲- دیوان داوری می تواند، در صورتیکه تحت شرایطی استثنایی مقتضی بداند، خواه بنا به تشخیص خود و خواه بنا به درخواست طرفها، جلسات استماع را در هر زمانی قبل از صدور حکم دوباره بگشاید.

ماده ۲۰ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۲۹

اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۲۹ قواعد آنستیرال به کار رفته، بر حسب مورد به معنی طرف یا طرفهای داوری است.

ماده ۳۰- انصراف از حق اعتراض به عدم رعایت قواعد

متن قاعده آنستیرال

ماده ۳۰

اگر طرفی به عدم رعایت هر یک از مواد و شرایط این قواعد واقف بوده و با این حال به عدم رعایت قواعد، به موقع اعتراض نکرده و به داوری ادامه دهد، در این صورت فرض بر این است که طرف مزبور از حق اعتراض منصرف شده است.

ماده ۳۰ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۳۰

اصطلاح «طرف» چنانکه در ماده ۳۰ قواعد آنستیرال به کار رفته، به معنی طرف داوری است.

بخش چهارم- رای

ماده ۳۱- تصمیمات متن قاعده آنستیرال

ماده ۳۱

۱- هرگاه تعداد داوران سه نفر باشد، احکام یا سایر تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آرای داوران صادر و اتخاذ خواهد شد.

۲- هرگاه در مورد موضوعات شکلی، اکثریت حاصل نشود، یا هرگاه دیوان داوری مجاز شمارد، داور رئیس می تواند رأساً در باب این موضوعات تصمیمی بگیرد و این تصمیمی در صورت لزوم، مورد تجدید نظر دیوانداوری قرار خواهد گرفت.

متن ماده ۳۱ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

تبصره های ماده ۳۱

۱- احکام یا سایر تصمیمات دیوان داوری، به موجب بند ۱ ماده ۳۱، با اکثریت آرای اعضای آن صادر و اتخاذ خواهد شد.

۲- دیوان داوری به طور غیر علنی شور خواهد، این شورها محرمانه بوده و محرمانه خواهند ماند. تنها اعضای دیوان داوری در این شورها شرکت خواهند داشت. دبیرکل نیز می تواند حضور یابد. هیچ شخص دیگری نمی تواند جز با تصمیم ویژه دیوان داوری، در این شورها شرکت نماید. کلیه موضوعاتی که به رای گذارده می شوند، باید دقیقاً به دو زبان انگلیسی و فارسی انشا شده و متن مربوط بنا به درخواست هر یک از اعضا، پیش از رای گیری توزیع شود. صورتجلسه نشستهای غیرعلنی دیوان داوری، محرمانه خواهد ماند.

ماده ۳۲- شکل و اثر قانونی احکام

متن قاعده آنسیترال

ماده ۳۲

۱- دیوان داوری حق دارد علاوه بر احکام نهایی، قرار موقت، قرار اعدادی و یا احکام جزئی (درباره بخشی از دعوی) صادر نماید.

۲- حکم، کتبی بوده و اجرای آن برای طرفها الزامی است. طرفها تعهد می کنند که بدون تأخیر حکم را اجرا کنند.

۳- دیوان داوری دلایلی را که مبنای صدور حکم بوده ذکر خواهد کرد مگر آنکه طرفها موافقت کرده باشند که از دلایل صدور حکم ذکری به میان نیاید.

۴- حکم توسط داوران امضا خواهد شد و حاوی تاریخ و محل صدور خواهد بود. هرگاه تعداد داوران سه نفر بوده و یکی از آنها حکم را امضا نکند، دلایل فققدان امضای سوم باید در رای آورده شود.

۵- حکم تنها در صورتی منتشر خواهد شد که هر دو طرف با انتشار آن موافق باشند.

۶- رونوشت حکمی که به امضای داوران رسیده است، توسط دیوان داوری به طرفهای ابلاغ خواهد شد.

۷- اگر به موجب قوانین داوری کشوری که حکم در آن صادر می گردد، حکم باید توسط دیوان داوری به ثبت برسد، دیوان داوری ظرف مهلت مقرر در قانون، حکم را ثبت خواهد کرد.

به استثنای موارد زیر، ماده ۳۲ قواعد آنستیرال ابقا می شود:

۱- جمله زیر به عنوان آخرین جمله، به بند ۳ افزود می شود:

«داوران می توانند درخواست کنند که رای موافق یا مخالف ایشان با ذکر دلیل بدون ذکر دلیل ثبت شود».

۲- بند ۵ به شرح زیر اصلاح می شود:

«۵- کلیه احکام و سایر تصمیمات منتشر خواهند شد مگر آنکه به تقاضای یک یا چند طرف داوری، دیوان احتمالاً تصمیم بگیرد که تمامی حکم یا تصمیمات را منتشر نساخته و فقط قسمتهایی از آن را منتشر سازد که هویت و سایر واقعیات مشخص کنند طرفها و اسرار بازرگانی یا نظامی از آن حذف شده باشد».

تبصره ماده ۳۲

اصطلاح «طرفها» چنانکه در ماده ۳۲ قواعد آنستیرال آمده، به معنی طرفهای داوری است.

ماده ۳۳ - قانون حاکم

متن قاعده آنستیرال

ماده ۳۳

۱- دیوان داوری قانونی را مجری خواهد داشت که طرفهای داوری آن را به عنوان قانون حاکم بر ماهیت اختلاف معین کرده باشند. در صورتیکه طرفهای داوری چنین قانونی را معین کرده باشند. در صورتیکه طرفهای داوری چنین قانونی را معین نکرده باشند، دیوان داوری به تشخیص خود قانونی را مجری خواهد داشت که قواعد تعارض قوانین آن را معین می کنند.

۲- دیوان داوری تنها در صورتی به عنوان مصالحه دهنده عادل یا از سر انصراف و خیرخواهی تصمیم خواهد گرفت که طرفها بالصراحه اجازه چنین امری را به دیوان داده باشند و قانون حاکم بر آیین داوری اجازه این گونه داوری را بدهد.

۳- دیوان داوری در کلیه موارد براساس شرایط قرارداد و با رعایت عرف بازرگانی قابل اجرا در معامله مربوط، تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۳۳ قواعد آنستیرال به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- دیوان داوری در کلیه موارد براساس احترام به قانون و انتخاب آن دسته از مقررات قانونی و اصول حقوقی تجارت و حقوق بین الملل که بنا به تشخیص دیوان قابل اعمالند و نیز با در نظر گرفتن عرف بازرگانی و مواد ذیربط قرارداد و تغییر اوضاع و احوال تصمیم خواهد گرفت.

۲- دیوان داوری تنها در صورتی از سر انصاف و خیرخواهی تصمیم خواهد گرفت که طرفهای داوری بالصراحه و کتباً اجازه چنین امری را به دیوان داده باشند.

تبصره ماده ۳۳

بند ۱ متن اصلاح شده ماده ۳۳ با ماده ۵ بیانیه حل و فصل دعاوی تطبیق می کند.

ماده ۳۴ - حتم دعوی به دلیل مصالحه یا به دلایل دیگر

متن قاعده آنستیرال

۱- اگر طرفهای داوری پیش از صدور حکم، در مورد حل اختلافات خود به توافق برسند، دیوان داوری یا دستوری مبنی بر ختم جریان داوری صادر خواهد کرد یا به تقاضای هر دو طرف و تصویب دیوان، مصالحه را به صورت حکمی براساس توافق طرفین به ثبت خواهد رساند. دیوان داوری ملزم به ذکر دلایل صدور چنین حکمی نیست.

۲- هرگاه پیش از صدور حکم، ادامه داوری به هر دلیلی جز آنچه که در بند ۱ فوق آمده است، غیر لازم یا ناممکن شود، دیوان داوری طرفها را از قصد خود مبنی بر صدور حکم ختم داوری مطلع خواهد ساخت. دیوان داوری اختیار صدور چنین حکمی را دارد مگر آنکه یکی از طرفها به دلایل موجه با صدور چنین حکمی مخالفت کند.

۳- رونوشت دستور ختم جریان داوری یا حکم براساس توافق طرفین که به امضای داوران رسیده باشد، توسط دیوان داوری به اطلاع طرفها خواهد رسید. هرگاه حکمی براساس توافق طرفین صادر شود، مفاد بند ۲ و بندهای ۴ تا ۷ ماده ۳۲ مجری خواهد بود.

ماده ۳۴ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۳۴

اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۳۴ قواعد آنستیرال آمده، بر حسب مورد به معنی طرف یا طرفهای داوری است.

ماده ۳۵ - تفسیر احکام

متن قاعده آنستیرال

ماده ۳۵

۱- هر یک از طرفها می تواند ظرف سی روز پس از دریافت حکم، ضمن اطلاع به طرف دیگر، از دیوان داوری تقاضا کند که تفسیری از حکم به دست دهد.

۲- این تفسیر به صورت کتبی و ظرف چهل و پنج روز پس از دریافت تقاضا انجام خواهد شد. این تفسیر بخشی از حکم بوده و مفاد بندهای ۲ تا ۷ ماده ۳۲ در مورد آن مجری خواهد بود. ماده ۳۵ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۳۵

اصطلاح «طرف» چنانچه در ماده ۳۵ قواعد آنسیترال آمده، به معنی طرف داوری است.

ماده ۳۶- تصحیح احکام متن قاعده آنسیترال

ماده ۳۶

۱- هر یک از طرفهای داوری می تواند ضمن اطلاع به طرف دیگر، ظرف سی روز پس از دریافت حکم، از دیوان داوری تقاضا کند که هر گونه اشتباه محاسبه، غلط های انشایی و املایی یا اشتباهاتی از این دست را تصحیح کند. دیوان داوری می تواند به ابتکار خود ظرف سی روز پس از ابلاغ حکم، چنین تصحیحاتی را به عمل آورد.

۲- این گونه تصمیمات، کتبی بوده و مفاد بندهای ۲ تا ۷ ماده ۳۲ در مورد آن مجری خواهد بود.

ماده ۳۶ قواعد آنسیترال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۳۶

اصطلاح «طرف» چنانکه در ماده ۳۶ آمده، به معنی طرف داوری است.

ماده ۳۷- احکام تکمیلی

متن قاعده آنسیترال

ماده ۳۷

۱- هر یک از طرفها می تواند ضمن اطلاع به طرف دیگر، ظرف سی روز پس از دریافت حکم از دیوان داوری تقاضا کند در مورد آن دسته از دعاوی که در جریان داوری ارائه شده لکن در حکم ذکری از آنها به میان نیامده است، حکم تکمیلی صادر نماید.

۲- هرگاه دیوان داوری تقاضای صدور حکم تکمیلی را موجه تشخیص دهد و معتقد شود که حکم قبلی را میتوان بدون تشکیل جلسات استماع یا ارائه مستندات دیگر با صدور حکم تکمیلی در باب دعاوی محذوف تصحیح کرد، ظرف شصت روز پس از دریافت تقاضا، حکم خود را کامل خواهد کرد.

۳- در صورت صدور حکم تکمیلی، مفاد بندهای ۲ تا ۷ ماده ۳۲ مجری خواهد بود.

ماده ۳۷ قواعد آنستیرال عیناً ابقا می شود.

تبصره ماده ۳۷

اصطلاح «طرف» چنانکه در ماده ۳۷ قواعد آنستیرال آمده، به معنی طرف داوری است.

ماده ۳۸ تا ۴۰ - هزینه ها متن قاعده آنستیرال

ماده ۳۸

دیوان داوری، هزینه های داوری در حکم خود تعیین خواهد کرد. اصطلاح «هزینه ها» فقط شامل مبالغ زیر خواهد بود:

الف- حق الزحمه دیوان داوری که برای هر یک از داوران جداگانه مشخص می شود، بر طبق ماده ۳۹ توسط خود دیوان داوری تعیین خواهد شد،

ب- هزینه سفر و سایر هزینه های داوران،

ج- هزینه کارشناس و سایر کمکهای مورد نیاز دیوان داوری،

د- هزینه سفر و سایر هزینه های شهود به میزانی که دیوان داوری تصویب کند،

ه- هزینه نمایندگان و دستیاران حقوقی طرف موفق مشروط بر اینکه این گونه هزینه ها طی جریان داوری مطالبه شده باشد و تنها به میزانی که به تشخیص دیوان داوری معقول است.

و- حق الزحمه ها و هزینه های مقام منصوب کننده و نیز مخارج دبیرکل دیوان دائمی داوری لاهه.

ماده ۳۸ قواعد آنستیرال به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- دیوان داوری هزینه های داوری را در حکم خود تعیین خواهد کرد. اصطلاح «هزینه ها» تنها شامل مبالغ زیر است:

الف- هزینه های کارشناسی و سایر کمکهای ویژه مورد نیاز دیوان داوری در پرونده خاص،

ب- هزینه سفر و سایر هزینه های شهود، به میزانی که دیوان داوری تصویب می کند،

ج- هزینه نمایندگان و دستیاران حقوقی طرف موفق مشروط بر اینکه اینگونه هزینه های طی جریان داوری مطالبه شده باشد و تنها به میزانی که به تشخیص دیوان داوری معقول است.

۲- دیوان عمومی حق الزحمه ها و مخارج دیوان را که طبق بند ۳ ماده ۶ بیانیه حل و فصل دعاوی، بالسویه توسط دو دولت پرداخت می شود، تعیین خواهد کرد.

تبصره ماده ۳۸

اصطلاح «طرف» چنانکه در ماده ۳۸ قواعد آنستیرال آمده، به معنی طرف داوری است.

ماده ۳۹

- ۱- حق الزحمه دیوان داوری به تناسب مبلغ متنازع فیه، پیچیدگی موضوع پرونده، وقتی که داوران صرف کرده اند و هرگونه اوضاع و احوال ذیربط دیگر، باید مبلغ معقولی باشد.
- ۲- هرگاه مقام منصوب کننده ای مورد توافق طرفهای داوری قرار گرفته باشد یا دبیرکل دیوان دائمی داوری لاهه، این مقام را تعیین کرده باشد و هرگونه مقام منصوب کننده جهت رسیدگی به دعاوی بین المللی، جدول حق الزحمه ای برای داوران تنظیم کرده باشد، دیوان داوری در تعیین حق الزحمه ای برای داوران تنظیم کرده باشد، دیوان داوری در تعیین حق الزحمه های خود، این جدول حق الزحمه را تا آنجا که تحت شرایط و اوضاع و احوال پرونده مناسب تشخیص دهد، در نظر خواهد گرفت.
- ۳- چنانچه مقام منصوب کننده جدول حق الزحمه داوری دعاوی بین المللی را تنظیم نکرده باشد، طرفها می توانند در هر زمان از مقام منصوب کننده تقاضا کنند صورتی تهیه نماید حاوی مأخذ تعیین حق الزحمه مرسوم در دعاوی بین المللی که در آنها مقام مزبور، تعیین داور را به عهده دارد. اگر مقام منصوب کننده به تهیه چنین صورتی رضایت دهد، دیوان داوری از این اطلاعات تا آنجا که مناسب اوضاع و احوال پرونده تشخیص دهد، در تعیین حق الزحمه های خویش استفاده خواهد کرد.
- ۴- در موارد مذکور در بندهای ۲ و ۳ فوق، هرگاه طرفهای داوری از مقام منصوب کننده بخواهند که چنین وظیفه ای را به عهده بگیرد و مقام منصوب کننده با این درخواست موافقت نماید، دیوان داوری حق الزحمه های خود را تنها پس از مشورت با مقام منصوب کننده تعیین کرده و مقام منصوب کننده می تواند هر نظری را که در ارتباط با حق الزحمه، مناسب دیوان داوری تشخیص دهد، اظهار دارد.
- ماده ۳۹ قواعد آنسیترال عیناً می شود.

تبصره ماده ۳۹

اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۳۹ قواعد آنسیترال آمده، برحسب مورد، به معنی یکی از دولتها یا هر دو دولت است.

ماده ۴۰

- ۱- به استثنای موارد مقرر در بند ۲، هزینه های داوری اصولاً به عهده طرف ناموفق خواهد بود. مع الوصف دیوان داوری می تواند هر یک از هزینه های مزبور را بین طرفها تسهیم کند به شرط آنکه با در نظر گرفتن اوضاع و احوال دعوی، این تسهیم را معقول بداند.
- ۲- در مورد هزینه های نمایندگان و دستیاران حقوقی مذکور در بند (ه) ماده ۳۸، دیوان داوری با در نظر گرفتن اوضاع و احوال پرونده، می تواند طرفی را که باید هزینه های مزبور را به عهده گیرد، تعیین نماید و یا اینکه این هزینه ها را میان طرفها تسهیم کند به شرط آنکه چنین تسهیم را معقول بداند.

۳- هرگاه دیوان داوری حکم براساس توافق طرفین یا دستوری مبنی بر خاتمه جریان داوری صادر کند، هزینه های داوری را به شرح ماده ۳۸ و بند ۱ ماده ۳۹ در متن همان حکم یا دستور تعیین خواهد کرد.

۴- دیوان داوری بابت تفسیر یا تصحیح یا تکمیل حکم خود (موضوع مواد ۳۵ تا ۳۷)، حق الزحمه اضافی دریافت نخواهد کرد.

ماده ۴۰ قواعد آنسیترال، به استثنای موارد زیر ابقا می شود:

۱- جمله نخست بند ۱ ماده ۴۰ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می شود:
 «به استثنای موارد مقرر در بند ۲، هزینه های داوری مذکور در بندهای ۱ (الف) و ۱ (ب) ماده ۳۸ علی الاصول به عهده طرف ناموفق خواهد بود».

۲- اشاره ای که در بند ۲ ماده ۴۰ قواعد آنسیترال به بند (ه) ماده ۳۸ شده است، به ترتیب زیر اصلاح می گردد: «بند ۱ (ج) ماده ۳۸».

۳- بند ۳ به ترتیب زیر تغییر می یابد.

«۳- هرگاه دیوان داوری دستوری مبنی بر ختم جریان داوری صادر کند، هزینه های داوری مذکور در ماده ۳۸ را در متن دستور ذکر خواهد کرد».

تبصره ماده ۴۰

اصطلاحات «طرف» و «طرفها» چنانکه در ماده ۴۰ قواعد آنسیترال به کار رفته، بر حسب مورد، به معنی طرف یا طرفهای داوری است.

ماده ۴۱- تودیع هزینه ها متن قاعده آنسیترال

ماده ۴۱

۱- دیوان داوری به محض تأسیس میتواند از هر یک از طرفها بخواهد که بالسویه مبلغی بابت پیش پرداخت هزینه های مذکور در بندهای (الف) و (ب) و (ج) ماده ۳۸ تودیع کند.

۲- دیوان داور می تواند در جریان رسیدگیهای خود، از طرفها تقاضای تودیع پیش پرداختهای بیشتری را نماید.

۳- هرگاه مقام منصوب کننده های مورد موافقت طرفهای داوری قرار گرفته باشد یا دبیرکل دیوان دائمی داوری لاهه این مقام را تعیین کرده باشد، و هرگاه مقام منصوب کننده با تقاضای هر یک از طرفهای داوری مبنی بر نصب داور موافقت کرده باشد، دیوان داوری مبالغ سپرده ها یا سپرده های اضافی را تنها پس از مشورت با مقام منصوب کننده تعیین خواهد کرد و مقام منصوب کننده می تواند هر نظری را که در ارتباط با مبلغ این گونه سپرده ها یا سپرده های اضافی مناسب می داند، به اطلاع دیوان داوری برساند.

۴- هرگاه ودیعه های مقرر کلاً ظرف سی روز پس از دریافت تقاضا پرداخت نگردد، دیوان داری مراتب را به طرفها اطلاع خواهد داد تا هر کدام که لازم باشد مبلغ مورد نظر را بپردازد. چنانچه این پرداخت به عمل نیاید، دیوان می تواند دستور تعلیق یا ختم جریان داوری را صادر کند.

۵- دیوان داوری پس از صدور حکم، صورتحسابی از ودیعه های دریافتی به طرفها خواهد داد و هرگونه مانده مصرف نشده را به آنان مسترد خواهد داشت.

ماده ۴۱ قواعد آنسیترال به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- دیوان عمومی در جریان رسیدگیهای خود میتواند گاه به گاه هزینه های مذکور در بند ۲ ماده ۳۸ را تعیین کرده و از هر یک از دو دولت بخواهد که بالسویه مبالغی را بابت پیش پرداخت این گونه هزینهها تودیع نماید.

۲- دیوان داوری می تواند از هر یک از طرفهای داوریتقاضا کند مبلغی را که به عنوان پیش پرداخت هزینه های مذکور در بند ۱ (الف) ماده ۳۸ تعیین کرده است، تودیع نماید.

۳- هرگاه ودیعه های مقرر کلاً ظرف مدتی که دیوان داوری تعیین میکند پرداخت نشود، دیوان داوری مراتب را به طرفها اطلاع خواهد داد تا هر طرف که لازم باشد، مبلغ مورد نظر را بپردازد. چنانچه این پرداخت به عمل نیاید، دیوان داوری می توان دستور تعلیق یا ختم جریان داوری را صادر کند و یا اقداماتی را که تحت شرایط و اوضاع و احوال پرونده مناسب می داند به عمل آورد تا ادامه جریان داوری میسر شود.

۴- دبیرکل صورتهای مالی ماهانه، سه ماهه و سالانه را برای دیوان عمومی و نمایندگان رابط ارسال خواهد داشت. حسابهای دیوان داوری هر سال توسط حسابرس واجد شرایط مستقل و مورد تایید دیوان عمومی ممیزی خواهد شد. دبیرکل رونوشت گزارش حسابرسی را برای دیوان عمومی و نمایندگان رابط خواهد فرستاد. حسابرسی سالانه، به درخواست هر یک از نمایندگان رابط توسط یک کمیته حسابرسی مرکب از سه شخص واجد شرایط از نظر حرفه ای بررسی خواهد شد. هر یک از نمایندگان یک نفر و رئیس دیون نیز یک نفر را برای عضویت در این کمیته بر می گزیند. کمیته حسابرسی، گزارش خود را به دیوان عمومی، نمایندگان رابط و دبیرکل تسلیم خواهد کرد.

۵- دیوان داوری، پس از خاتمه کار خود و نیز پس از حسابرسی نهایی، در باب ودیعه های دریافتی یک گزارش مالی به دو دولت داده و هرگونه مانده مصرف نشده را به آنها مسترد خواهد داشت.

تبصره ماده ۴۱

۱- اصطلاح «طرفها» چنانکه در بند ۳ آمده است مربوط به ودیعه هایی باشد که به موجب بند ۱ ماده ۴۱ قواعد آنسیترال پرداخت می شود، به معنی طرفهای داوری است.